

Onderwerp : Privatisering exploitatie draaiorgelcollectie / subsidiëring stichting Draaiorgels Helmond
B&W vergadering : 3 juni 2014
Dienst / afdeling : SE/EC/kc

Aan de gemeenteraad,

Op 18 februari 2013 werd in de commissie Samenleving een raadsvoorstel besproken over hoe om te gaan met de gemeentelijke collectie dansorgels na de sloop van de Gaviolizaal (het huidige onderkomen) in de loop van 2013. Het raadsvoorstel hield in om in te stemmen met de notitie "Koersdocument orgelcollectie Helmond" en op basis daarvan:

- de Gaudin 112 toets en het Pluerorgel onder te brengen in de Cacaofabriek, en
- de Mortier 90 toets, de Gaudin 97 toets, de Blauwe Trom, het Ruthorgel en het Verbeeckorgel in bruikleen te geven aan het initiatief "Hof van Cranendonck".

Na uitgebreide discussie heeft wethouder Van den Heuvel, bij gebleken (te) gering draagvlak het voorstel ingetrokken en daarbij aangegeven zich te beraden over de wens van de commissie om de collectie op een geschikte locatie in Helmond bij elkaar te houden.

Vervolgens is gebleken dat er ook tijd was voor dit beraad.

De noodzaak tot spoedige sloop van de Gaviolizaal is, door gewijzigde inzichten met betrekking tot de centrumplanontwikkeling, niet langer aanwezig. Instandhouding van de zaal zal gedurende de jaren 2014 tot en met 2015 planontwikkeling ter plaatse niet in de weg staan. Tot dat moment kan de Gaviolizaal blijven staan en gebruikt worden als onderkomen voor de orgelcollectie.

Tot het door de wethouder aangekondigde beraad hebben behoord:

1. Het inzichtelijk maken van de mogelijkheden tot beheer en exploitatie van de orgelcollectie voor de korte termijn tot 2016.
2. Het anticiperen op de mogelijkheden tot behoud, beheer en exploitatie van de collectie voor de langere termijn vanaf 2016.
3. Het doen van onderzoek naar de mening van de bevolking ten aanzien van de toekomst van de Helmondse draaiorgels.
4. Het nemen van een besluit met betrekking tot het verzoek van het initiatief "Hof van Cranendonck" om de collectie draaiorgels of een deel daarvan in bruikleen over te nemen.

Beoogd effect en/of resultaat

Ad. 1. *Het inzichtelijk maken van de mogelijkheden tot beheer en exploitatie van de orgelcollectie voor de korte termijn tot 2016.*

Daartoe opgeroepen door de discussie in de raadscommissie Samenleving heeft zich in maart 2013 een initiatiefgroep geformeerd met het doel een doorstart te maken met de Gaviolizaal.

Op 17 april 2013 heeft gemeentelijk een eerste overleg plaatsgevonden met vertegenwoordigers van deze groep.

Op 6 november 2013 heeft de groep de statuten van de "Stichting Draaiorgels Helmond" overlegd, alsmede een uittreksel van inschrijving in het handelsregister van de Kamer van Koophandel en een afschrift van registratie bij de Belastingdienst.

De stichting stelt zich primair ten doel om te bevorderen dat draaiorgels voor Helmond en haar omgeving behouden en operationeel kunnen blijven. De stichting tracht dit te bereiken door het in bruikleen verkrijgen van de orgels van de gemeente Helmond en het organiseren van activiteiten rond de draaiorgels.

Deze exploitatie wil de stichting eigenstandig, los van het Speelhuis (zoals tot en met 2013 het geval), invulling geven. Om tot afspraken met de gemeente te komen over de voorwaarden waaronder de stichting haar beheerdoelstelling zou kunnen vormgeven, is op 29 november 2013 een meerjarenbegroting ingediend voor de jaren 2014, 2015 en 2016. Daarbij gaat de stichting uit van gebruik van het pand om-niet en van oplevering in goede staat (zowel exterieur als interieur).

De door het bestuur ingediende begroting gaat (na correctie) voor 2014: uit van een tekort van € 17.000,=.

De begroting geeft er blijk van dat het bestuur voornemens is om de Gaviolizaal 2 dagdelen per week open te stellen, naast openstelling voor groepsbezoeken op aanvraag. Daarnaast wil het bestuur op jaarbasis een tiental activiteiten verzorgen. Beoogd wordt in het aanloopjaar een bezoekerstal van ca. 1.500 te bereiken. De meerjarenbegroting geeft voor de jaren 2015 en 2016 nagenoeg dezelfde ambitie.

Naast exploitatiekosten van € 17.000,= moet rekening worden gehouden met een huur van € 43.674,=.

Voor de overdracht van de orgels aan de stichting zijn wij voornemens een bruikleenovereenkomst met de stichting Draaiorgels Helmond aan te gaan. De inhoud heeft als consequentie dat de gemeentelijke kosten, naast voornoemd subsidiebedrag, ook de kosten van verzekering en onderhoud van de orgels zullen omvatten.

Wegens verzekering zal voor 2014 rekening gehouden moeten worden met een bedrag van € 2.992,=, waarmee het totale kostenbedrag voor dat jaar komt op € 63.666,=.

In de begroting 2014 is voor de Gaviolizaal een incidentele raming opgenomen van netto € 67.641,= waarmee derhalve de kosten voor 2014 zijn afgedekt.

We zijn voornemens de orgels in goede staat van onderhoud in bruikleen te geven.

De kosten van achterstallig onderhoud kunnen worden ingeschat op € 100.000,=.

Ter dekking wordt voorgesteld de IVP=post 525.05 "Realisatie orgelhuis".

Met de heroprichting en ondersteuning van de stichting Draaiorgels Helmond is een doorstart van de Gaviolizaal voor de korte termijn gezekerd.

Gedurende de jaren 2014 en 2015 mag de uitdaging voor de stichting erin gelegen zijn om de Gaviolizaal een impuls te geven qua programma en bereik om daarmee te overtuigen van bestaansrecht.

Daartoe is nodig dat ook voor 2015 het voor 2014 aangegeven subsidievolume beschikbaar zal zijn.

Dit wordt mogelijk gemaakt door een vanaf dat jaar ingeboekte bezuiniging ad. € 50.000,= voor 2015 ongedaan te maken door deze kosten eenmalig af te dekken uit de begrotingspost "industriële erfgoedmiddelen".

Ad. 2. Het anticiperen op de mogelijkheden tot behoud, beheer en exploitatie van de collectie voor de langere termijn na 2015.

Bewezen bestaansrecht zal nodig zijn om inspanningen gericht op een meer definitieve oplossing voor de orgels te legitimeren. Met de stichting Draaiorgels Helmond is gedurende dit traject in ieder geval een gesprekspartner voorhanden waarmee de verdere toekomst besproken kan worden.

Hiertoe kan het omzien naar een andere accommodatie op een andere locatie gerekend worden.

Nadrukkelijk moet hierbij worden vermeld dat in de meerjarenbegroting voor een structurele oplossing geen middelen zijn geraamd en bekostiging voor de volle omvang deel uit zal gaan maken van de discussie over voortzetting.

Ad. 3 Het doen van onderzoek naar de mening van de bevolking ten aanzien van de toekomst van de Helmondse draaiorgels.

Doordat de noodzaak tot sloop is opgeschoven in de tijd, ontstond er ruimte om onderzoek te doen naar hoe bekend de bevolking is met de draaiorgels en hoe zij de toekomst van deze collectie ziet.

Het onderzoek heeft plaats gevonden en heeft tot de volgende resultaten geleid.

- Wat is de bekendheid van de Helmondse bevolking met de Helmondse draaiorgels?
Een ruime meerderheid (68 %) van de bevolking, vooral in de leeftijdsgroep 60 +, kent de orgels en weet waar ze staan.
- In welke mate worden de draaiorgels door de burgers bezocht?
42 % van de bevolking kent de orgels, weet waar ze staan en heeft ze ooit bezocht (vooral leeftijdsgroep 60 +).
Desinteresse is belangrijkste reden om niet te gaan.
- Hoe ziet de Helmondse bevolking de toekomst voor de Helmondse draaiorgels?
73 % van de bevolking (vooral de leeftijdsgroep 60+) spreekt zich ervoor uit de orgels in eigendom te houden.
Van deze groep wil ongeveer de helft dat ze naar een andere locatie in Helmond gaan (vooral de leeftijdsgroep 60+), en is de andere helft voor verhuren/uitlenen (vooral de jongere Helmondse)..
- Hoe staat men tegenover het idee van uitlenen van orgels?
Ondanks de uitgesproken verschillen in opvatting (in Helmond houden, verhuren dan wel verkopen) kan 60 % zich vinden in een tijdelijke uitleen voor de Hof van Cranendonck.
22 % van de bevolking, vooral de leeftijdsgroep 60 +, is zeer negatief met betrekking tot verhuren/uitlenen.
- In welke mate wil men de orgels in de toekomst bezoeken?
30 % van de bevolking (vooral in de leeftijdsgroep 60+) spreekt het voornemen uit een bezoek te brengen als de nieuwe locatie zich in Helmond bevindt.
40 % zegt zeker niet te gaan.
De wens om de collectie in gemeentelijk bezit te houden, om de collectie in Helmond te houden en niet te verhuren en om de orgels te kunnen bezoeken is evident het grootst bij de groep 60+.
Wat het eigendom betreft zijn andere leeftijdsgroepen ongeveer dezelfde mening toegedaan.
Anders ligt dit waar het gaat om het verhuren / uitlenen; andere leeftijdsgroepen hebben ten aanzien hiervan een dermate andere mening dan de 60+-groep dat per saldo 60 % van de bevolking groen licht geeft aan uitleenplannen voor de Hof van Cranendonck.
De groepen hebben ook minder behoefte aan het bezoeken van de collectie.
De Stichting Draaiorgels Helmond zal in kennis worden gesteld van de resultaten van het onderzoek om deze te kunnen betrekken bij de invulling van de programmering.

Ad. 4. *Het nemen van een besluit met betrekking tot het verzoek van het initiatief "Hof van Cranendonck" om de collectie draaiorgels of een deel daarvan in bruikleen over te nemen.*

Een private doorstart van de Gaviolizaal impliceert tevens dat duidelijkheid gegeven kan worden omtrent het verzoek van de "Hof van Cranendonck" om de draaiorgelcollectie of een deel daarvan in bruikleen te mogen nemen.

Het aan de orgelcollectie toegekende lokale belang voor Helmond en de indringende wens om het behoud voor de stad te stimuleren en te faciliteren heeft als consequentie dat de "Hof van Cranendonck" moet worden bericht dat voor de korte termijn geen mogelijkheid geboden kan worden voor een Helmondse bruikleen van orgels.

De "Hof van Cranendonck" heeft eerder bericht het overwegend negatieve standpunt van de raadscommissie Samenleving te betreuren. De ambitie blijft om in het concept-Cranendonck enkele draaiorgels op te nemen; als de Helmondse collectie geen mogelijkheden biedt zal naar alternatieven worden omgezien.

Wij verzoeken u in te stemmen met bijgaand concept-besluit.

De adviezen van de commissie Middelen, ondersteuning en economie en de commissie Samenleving zullen, na ontvangst, voor u ter inzage worden gelegd.

Burgemeester en wethouders van Helmond
de burgemeester
mevr. P.J.M.G. Blanksma – van den Heuvel

de secretaris
A.A.M. Marneffe RA

Raadsbesluit 73
Vergadering 1 juli 2014 verbeterd exemplaar

Gemeenteraad

De raad van de gemeente Helmond;
gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van 3 juni 2014
gelet op de bepalingen van de Gemeentewet;

besluit:

- 1) De gemeentelijke collectie draaiorgels in bruikleen te geven aan de stichting Draaiorgels Helmond en het beheer en de exploitatie van de collectie in handen te leggen van deze stichting.
- 2) De stichting Draaiorgels Helmond voor de jaren 2014 en 2015 een subsidie in de exploitatie te verstrekken van € 17.000,=, naast een bijdrage in de huur (van de Gaviolizaal) van € 43.674,=, en daartoe voor 2015 incidenteel voor een bedrag van € 50.000,= de begrotingspost "industrieel erfgoed" ter dekking aanwenden.
- 3) Een krediet van € 100.000,= beschikbaar te stellen voor onderhoud van de orgels ten laste van de IVP-post 525.05 "Realisatie orgelhuis".
- 4) Het initiatief "Hof van Cranendonck" berichten dat geen gevolg zal worden gegeven aan het verzoek om de Helmondse collectie draaiorgels in bruikleen te mogen nemen.

Aldus besloten in zijn openbare vergadering van 1 juli 2014.

De raad voornoemd,
de voorzitter

de griffier